

Τὰ κυβερνητικά μέτρα γιά τή έφετεινή έσοδεία

Στις 18 Νοεμβρίου, ή Κυβέρνησις του Κέντρου, που προήλθε από τις εκλογές της 3ης Νοεμβρίου, ύστερα από σύσκεψη της Οικονομικής από Υπουργούς Έπιτροπής (Οικονομικών, Γεωργίας και Έμπορίου), εξέγγειλε με δηλώσεις του Πρωθυπουργού κ. Παπανδρέου, τὰ μέτρα για τήν έφετεινή έσοδεία του έλαιολάδου. Τὰ μέτρα αυτά σε συντομία είναι τὰ εξής:

1. Αποφασίστηκε ή άμεση έναρξις της συγκεντρώσεως του λαδιού, με φορέα τήν τριτοβάθμιο συνεταιριστική οργάνωση των έλαιοπαραγωγών. Το ύψος της συγκεντρώσεως ορίζεται σε 50.000 τόννους. Θα λειτουργήσουν 29 Κέντρα συγκεντρώσεως, με προοπτική να δημιουργηθούν και άλλα κυρίως στην Πελοπόννησο και Εύβοια ή όπου άλλου παρουσιασθή σχετική ανάγκη. Το δικαίωμα παραδόσεως για τους κατόχους 50 — 200 έλαιοδέντρων ωρίστηκε σε 500 κιλά και για τους κατόχους 201 — 400 έλαιοδέντρων σε 600 κιλά.

2. Η Κυβέρνησις έγγυάται τιμή ασφαλείας για έλαιόλαδα όξύτητας 5 βαθμών, δραχμάς 18,50. Η βασική αυτή τιμή θα διαφοριστή προς τα άνω για τα έλαιόλαδα καλύτερης ποιότητας και μέχρι δραχ. 21 το άνωτερο για τα έλαιόλαδα 0,1 — 0,99%.

3) Η κυβέρνησις διαβεβαιώνει ότι ή σχετική αύξησι της τιμής ασφαλείας δεν θα έχει καμμιά άπολύτως επίδρασι στις σημερινές τιμές καταναλώσεως οι όποιες θα διατηρηθούν όπωσδήποτε στο σημερινό επίπεδο. Σχετικά οι πρωθυπουργικές δηλώσεις αναφέρουν ότι ή Κυβέρνησις επέτυχε να μειώσει ουσιαστικά το κόστος συγκεντρώσεως και τα διαμεσολαθητικά κέρδη. Πώς όμως συγκεκριμένα το επέτυχε αυτό, δεν αναφέρεται. Το Έπουργείο Έμπορίου, θα διαθέτει άπεριόριστα ποσότητες φυσικού έλαιολάδου και μείγματος στις σημερινές τιμές, με φορέα το Έμπόριο.

4) Με ειδική άπόφασι θα καθοριστεί ό τρόπος και ή έκτασις της άποπληρωμής των άνεξοφλήτων δανείων των παραγωγών προς τήν Άγροτική Τράπεζα.

5) Η κυβέρνησις θα έπιδείξει ειδική μέριμνα ώστε στο μέλλον να διευκολυνθή ή συλλογή του έλαιοκάρπου με φθηνά μηχανικά μέσα έτσι που να αντιμετωπισθεί ή σπάνις εργατικών χεριών και το ύψηλό συλλεκτικό κόστος και

6) Η έξαγωγή έλαιολάδου σε έπώνυμα δοχεία θ α είναι έλεύθερη.

Τὰ πάρα πάνω μέτρα για τή φετεινή έλαιο-

εσοδεία, άναμφισβήτητα αποτελούν μια σημαντική βελτίωση, σε σχέση με τὰ μέτρα που έπαιρναν οι προηγούμενες κυβερνήσεις της ΕΡΕ επί μια όκταετία τώρα, ειδικώτερα ως προς το ύψος της συγκεντρώσεως, τήν τιμή ασφαλείας και τήν έξαγωγή και ίκανοποιούν σε ένα ποσοστό τὰ δίκαια αίτήματα των παραγωγών μας. Έξ άλλου οι διαβεβαιώσεις της Κυβερνήσεως ότι οι τιμές καταναλώσεως, θα διατηρηθούν στα σημερινά τους επίπεδα και ότι έπετεύχθη μείωσις των έξόδων συγκεντρώσεως, καθησυχάζουν σ' ένα βαθμό το καταναλωτικό κοινό. Όμως και τὰ έξαγγελθέντα μέτρα, συνολικά θεωρούμενα, δεν παύουν να έχουν και αυτά ένα χαρακτήρα συμπτωματικό και άκόμα να συνεχίζουν σφάλματα του παρελθόντος, όπως ή συνέχιση της κυκλοφορίας των κρατικών μιγμάτων (50% έλαιολάδου και 50% σπορελαίου). Πρό παντός δεν καλύπτουν έξ ολοκλήρου το πρόβλημα του έλαιολάδου. Η σοβαρή πλευρά του προβλήματος, δηλ. ή προστασία των έλαιοπαραγωγών μας, δεν καλύπτεται μόνο με τήν βελτιωμένη αντιμετώπιση της τιμής ασφαλείας και του ύψους της συγκεντρωμένης ποσότητας, ούτε και ή άλλη έξίσου σημαντική πλευρά, ή προστασία δηλ. του Καταναλωτικού κοινού, καλύπτεται μόνο με τις διαβεβαιώσεις περι διατηρήσεως των τιμών καταναλώσεως στα σημερινά τους επίπεδα, ούτε επίσης και το πρόβλημα των έξαγωγών με τήν άρση της άπαγορεύσεως της έξαγωγής σε έπώνυμα δοχεία ώρισμένης περιεκτικότητας. Το θέμα της έλαιοπαραγωγής γενικά και ειδικώτερα της αύξήσεως του ύψους της, της μειώσεως του κόστους, το θέμα της βελτιώσεως του άγορανομικού έλέγχου, το θέμα των σπορελαίων, ή πληγή της νοθείας, το θέμα της περιστολής γενικά της κερδοσκοπείας σε βάρος του παραγωγού και του καταναλωτού, των εισαγωγών ξένων λιπαρών και σειρά άλλων ειδικωτέρων θεμάτων δεν θίγονται από τὰ έξεγγελθέντα μέτρα. Παρ' όλα αυτά, τὰ μέτρα της Κυβερνήσεως του Κέντρου για τήν έφετεινή έσοδεία του λαδιού, συμπληρούμενα και με άλλα κατάλληλα μέτρα μπορεί και πρέπει ν' άποτελέσουν μια καλή άφετηρία, με τή συγκυρία και της φετεινής καλής έσοδείας, για μια άποφασιστική αντιμετώπιση του προβλήματος, για το χάραγμα μιας σωστής, σαφούς, ολοκληρωμένης και παγίας έλαϊκής πολιτικής, ένταγμένης, βέβαια, μέσα στα πλαίσια μιας γενικώτερης σωστής άγροτικής πολιτικής. Το πράγμα άλλωστε έπείγει ύστερα από τή σύνδεσή μας με τήν Κοινή Εύρωπαϊκή αγορά, γιατί είναι πια κοινή συνείδηση ότι δεν είχαμε ως τώρα σωστή πολιτική για το λάδι μας ή καλλίτερα δεν είχαμε καμμιά συγκεκριμένη πολιτική. Το ίδιο Ι-

σχύει και για τα άλλα μας αγροτικά προϊόντα.

‘Η ελαιϊκή πολιτική τής οκταετίας που πέρασε

‘Η πολιτική που εφαρμόστηκε από τις Κυβερνήσεις τής ΕΡΕ για το ελαιόλαδο μας υπήρξε στο σύνολό της όχι απλώς λανθασμένη, αλλά πολλές φορές και έγκληματική, τόσο για τους παραγωγούς μας, όσο και για το καταναλωτικό κοινό και ζήμωσε την εθνική μας οικονομία πολύπλευρα, θετικά και αρνητικά. ‘Η τέτοια πολιτική για το ελαιόλαδο μας, αποτελεί ένα είδος ιδιαίτερης υπογράμμισης τής όλης αντιαγροτικής πολιτικής τών κυβερνήσεων τής δεξιάς.

Τα κύρια χαρακτηριστικά αυτής τής αντιαγροτικής πολιτικής ειδικά για το ελαιόλαδο ήταν: η καθυστερημένη πάντα εξαγγελία τών κυβερνητικών μέτρων για την έσοδεία κάθε χρονιάς, το χαμηλό ύψος τής συγκεντρωμένης ποσότητας, ο καθορισμός έξευτελιστικών, πολύ κάτω του κόστους, τιμών εξαγοράς, η εισαγωγή και μάλιστα στις παραμονές τής έσοδείας, μεγάλων ποσοτήτων ξένων σπορελαίων, η έκτεταμένη νοθεία του προϊόντος ή όποια μάλιστα πήρε και επίσημη μορφή με την καθιέρωση και κυκλοφορία από το κράτος, του ανάμικτου ελαιολάδου (μισό σπορέλαιο συν μισό ελαιόλαδο), η άλλοπρόσαλλη τακτική στο θέμα τής εξαγωγής, με αποτέλεσμα και οί παραγωγοί μας και το καταναλωτικό κοινό κατά κανόνα να μένουν απροστάτευτοι, έρμια τών κερδοσκόπων και τών εκμεταλλευτών. Μπορούμε να πούμε χωρίς υπερβολή ότι από την κατά την τελευταίαν πενταετία εφαρμοσθείσα γενικώτερα αγροτική πολιτική, καμμία κατηγορία παραγωγών μας δεν έδεινοπάθησε τόσο πολύ όσο οί ελαιοπαραγωγοί μας και κανένα αγροτικό μας προϊόν δεν έτυχε τόσης κακομεταχείρισης, όσο το ελαιόλαδο μας.

Το πρόβλημα του ελαιολάδου μας, παρουσιάζει αναμφισβήτητα πολλές ιδιομορφίες και δυσκολίες. Είναι ένα πρόβλημα σύνθετο. Το θέμα τής ελαιοπαραγωγής (κόστος - ύψος κ.λ. π.), το θέμα τής συγκεντρώσεως και τής τιμής ασφαλείας, το θέμα τών σπορελαίων και τής νοθείας, το θέμα τής μορφής και του τρόπου τής διακινήσεώς του στο έσωτερικό και τής διαθέσεώς του στο έξωτερικό, είναι πραγματικά, θέματα αλληλένδετα και δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν μεμονωμένα. Γύρω από το λάδι συμπλέκονται και πολλές φορές συγκρούονται, εύρύτατες κατηγορίες του πληθυσμού μας: Παραγωγοί, καταναλωτές, Κράτος, έμποριο έσωτερικό (από τους μεγαλοεμπόρους, τους μεσίτες και τους μπακάληδες έως τους διαφόρους δασάδες κατ’ οίκον), έμποροι εξαγωγείς ντόπιοι και ξένες εταιρίες, βιομήχανοι κλπ, κλπ. Είναι φυσικό λοιπόν κάθε μία κατηγορία από τις πάρα πάνω να έχει και τις δικές της απόψεις σχετικά με τα πάρα πάνω θέματα και γενικά για την ακολουθητέα πολιτική για το λάδι. Βασικά όμως, οί κύριοι

παραγοντες είναι οί παραγωγοί άμεσα ή μέσω τών συνεταιριστικών τους οργανώσεων, οί εξαγωγείς, οί έλαιοέμποροι και οί αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες. Έννοείται ότι ο τελευταίος λόγος πέφτει στο Κράτος, στην εκάστοτε Κυβέρνηση. ‘Η τερσσία μάζα τών καταναλωτών, εκφράζεται κι’ αυτή, αλλά όχι με οργανωμένη και είδική μορφή. Οί Κυβερνήσεις τυπικά παίζουν το ρόλο του συμβιβαστού τών διαφόρων συμφερόντων και διακηρύσσουν πως επιδιώκουν πάντα να βρουνε τή χρυσή γραμμή. Δυστυχώς μέχρι τώρα ή χρυσή γραμμή χαράζονταν για τα συμφέροντα τών μεγαλεμπόρων, τών εξαγωγέων, ντόπιων και ξένων και τών ποικιλώνυμων κερδοσκόπων και σε βάρος τών παραγωγών και του καταναλωτικού κοινού, σε βάρος δηλαδή τών κύριων παραγόντων του λαδιού. Και μία πολιτική που δεν θα πάρει σαν κύρια βάση την προστασία και ικανοποίηση πριν απ’ όλα του παραγωγού και του καταναλωτικού κοινού δεν μπορεί παρά να είναι λαθεμένη. ‘Η χρυσή γραμμή πρέπει να περνάει ανάμεσα από τους δυο αυτούς βασικούς παραγοντες. Οί άλλοι δευτερεύοντες παραγοντες θα ληφθούν υπ’ όψιν αν και έφ’ όσον υπηρετούν ειλικρινά τους δυο αυτούς κυρίους παραγοντες, άλλοιώς θα πρέπει να θγούν από τή μέση κατά τρόπον αποφασιστικό και ριζικό.

‘Η ελαιοκαλλιέργεια στην Ελλάδα σήμερα

Όπως είναι γνωστό, οί γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα μας ευνοούν έξαιρετικά την καλλιέργεια και την ανάπτυξη του δένδρου τής έληας. Στον ίδιο περίπου βαθμό και σε όλες σχεδόν τις άλλες χώρες, τις γύρω από τή λεκάνη τής Μεσογείου: Στην ‘Ισπανία, ‘Ιταλία, ‘Αλγερία, Μαρόκο, Τυνησία, Συρία, ‘Ισραήλ και σε μικρότερη κλίμακα στη Γαλλία, Γιουγκοσλαβία.

Στην Ελλάδα ή καλλιέργεια τής έληας κρατάει από τους μυθικούς ακόμα χρόνους και συνδέθηκε στενά με τή ζωή, την παράδοση και τή φιλολογία του λαού μας. Το λάδι είναι το κατ’ έξοχήν έθνικό γεωργικό προϊόν μας και λόγω τών υγιεινών φυσικών ιδιοτήτων του κατέχει δεσπόζουσα θέση στη διατροφή του ‘Ελληνικού λαού, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο, και αποτελεί είδος πρώτης ανάγκης. Τα 80% περίπου του συνόλου τής μέσης έτησίας παραγωγής, τα απορροφά ή έσωτερική κατανάλωση.

Από άποψη ύψους παραγωγής, ή Ελλάδα κατέχει σήμερα την τρίτη θέση στην παγκόσμια ελαιοπαραγωγή μετά την ‘Ισπανία και την ‘Ιταλία. Κατέχει όμως την πρώτη θέση στην ανά κάτοικο έτησία κατανάλωση ελαιολάδου με 17 χιλιογράμματα, ακολουθούν ή ‘Ισπανία και ή ‘Ιταλία και Πορτογαλία με 10.

Προπολεμικά, τα καλλιεργούμενα ελαιόδενδρα στη χώρα μας ανέρχονταν σε 49.500.000, το 1956 έφθασαν τα 72.000.000 και σήμερα σχεδόν τα 80.000.000. Καταλαμβάνουν τα 11,5 — 14% τής συνολικά καλλιεργούμενης εκτάσεως. Τα 75% έξάλλου τών εκτάσεων που

είναι φυτευμένα με καρποφόρα δένδρα στην Ελλάδα, αποτελούν έλαιώνες.

Οι κυριώτερες έλαιοπαραγωγικές περιφέρειες είναι κατά σειρά ή Πελοπόννησος, ή Κρήτη, τὰ νησιά του Αιγαίου (Λέσβος), ή Κεντρική Στερεά και Εύβοια, τὰ νησιά του Ιονίου, ή Ήπειρος, ή Θεσσαλία, ή Μακεδονία, ή Δωδεκάνησος, οι Κυκλάδες και σε ελάχιστο ποσοστό ή Θράκη.

Με την έλαιοκαλλιέργεια απασχολούνται 440.000 περίπου οικόγενειες από τις οποίες οι περισσότερες την έχουν σαν κύρια παραγωγική απασχόληση. Χιλιάδες ακόμη άλλα πρόσωπα βρίσκουν απασχόληση χάρις στην έλαιοκαλλιέργεια, στη συλλογή, βιομηχανική επεξεργασία και διακίνηση των προϊόντων της έλγης. Η έλαιοπαραγωγή αντιπροσωπεύει το 17% περίπου του συνολικού αγροτικού εισοδήματος. Η τιμή του λαδιού και των έλαιών είναι ένας από τους σημαντικώτερους συντελεστές στη διαμόρφωση του Τιμαρίθμου. Το λάδι είναι προϊόν που λόγω των φυσικών ιδιοτήτων του δεν αλλοιώνεται εύκολα, διατηρούμενο για πολύ χρόνο, προσφέρεται συνεπώς για αποθεματοποίηση. Προπολεμικά το λάδι ήταν ένα από τὰ καλλίτερα και σταθερότερα γεωργικά εισοδήματα. Στην κατοχή, παρ' όλο που μεγάλες ποσότητες έλεηλατούντο από τον κατακτητή, βοήθησε όσο λίγα προϊόντα μας στην επιβίωση του λαού μας. Για όλους τους πάρα πάνω λόγους, ή έλαιοπαραγωγή μας παίζει σημαντικό ρόλο στην Έθνική οικονομία του τόπου μας και μπορεί ασφαλώς να παίζει ακόμα σημαντικώτερο στο μέλλον.

Η μέση έτησία παραγωγή μας σε έλαιόλαδο στην προπολεμική δεκαετία 1930—40 ανήλθε σε 116.000 τόννους έναντι 75.000 τόννων, στην πενταετία 1925—30. Μεταπολεμικά το μέσο έτησιο ύψος της έλληνικής παραγωγής σε έλαιόλαδο υπολογίζεται σε 137.000 τόννους. Εϊδικώτερα, στα τελευταία 5 — 6 χρόνια ή παραγωγή σε χιλ. τόννους ήταν:

1958)59— 90
1959)60—160
1960)61— 79
1961)62—228
1962)63— 56
1963)64—200 (έκτίμησις)

Τέλος το μέσο έτησιο ύψος της μεταπολεμικής περιόδου, της παραγωγής έλαιολάδου στις χώρες της Μεσογείου, έχει σύμφωνα με πίνακα που δημοσιεύτηκε σε πρόσφατο τεύχος του περιοδικού «Οϊκονομική Πορεία», ως έξης κατά χώρες, ποσοστό επί του συνόλου και ποσοστό μέσης έτησίας αύξησης:

Ίσπανία	385	34,3%	0,1%
Ίταλία	305	27,2	3,5
ΕΛΛΑΣ	137	12,2	0,8
Πορτογαλία	83	7,4	1,2
Τυνησία	67	6,0	2,8
Τουρκία	63	5,0	4,7
Άλγέρι	20	1,8	0,2
Μαρόκο	18	1,6	5,1
Ύπολ. Χώρες	44	3,9	—
Σύνολον	1.120	100	1,7%

Έφέτος το σύνολο της παγκόσμιας παραγωγής έλαιολάδου, σύμφωνα με τις προβλέψεις που υπεβλήθησαν από τις έλαιοπαραγωγούς χώρες προς το Διεθνές Συμβούλιο Έλαιολάδου, θα ανέλθη στο σημαντικό ύψος των 1.517.000 τόννων.

Στη θεώρησι του προβλήματος της παραγωγής πρέπει ναχομε υπ' όψιν ότι το έτησιο ύψος της, τόσο στη χώρα μας όσο και στις άλλες έλαιοπαραγωγικές χώρες, δεν είναι σταθερό. Τη μιὰ χρονιά έχομε αύξημένη παραγωγή, καλή έσοδεία (λαδιά) και την άλλη μειωμένη, κακή έσοδεία. Παρατηρείται δηλ. το λεγόμενο φαινόμενο της περιενιαυτοφορίας. Το φαινόμενο αυτό στη χώρα μας, για λόγους ειδικώτερους (όχι έκσυγχρονισμένη καλλιέργεια, περιορισμένη λίπανση και άρδευση, πρωτόγονος τρόπος συλλογής με ράβδισμα που πληγώνει το δένδρο κλπ.) παρατηρείται πιο έντονο, που βεβαιώνεται με την μεγάλη απόσταση του ύψους παραγωγής στην Καλή και Κακή χρονιά.

Η έλαιοκαλλιέργεια στη χώρα μας έχει μεταπολεμικά αύξηθει. Υπολογίζεται πως κάθε χρόνο φυτεύονται 400—450 χιλ. νέα έλαιόδενδρα. Η επέκτασις όμως της Έλαιοκαλλιέργειας δεν ακολουθήθηκε δυστυχώς και με ανάλογη αύξηση της παραγωγής. Ανάλογα με τον αριθμό των καλλιεργουμένων Έλαιοδένδρων σήμερα (80 εκατ. περίπου), ή μέση έτησια παραγωγή των 135—137 χιλ. τόννων, δεν είναι καθόλου ικανοποιητική, όπως φαίνεται άλλως τε και από τον πάρα πάνω πίνακα. Έτσι από άποψη μέσης έτησίας αύξησης ή Έλλάς έρχεται σχεδόν τελευταία στον πίνακα ανάμεσα στις έλαιοπαραγωγούς χώρες της Μεσογείου με το μηδαμινό ποσοστό 0,8%, έναντι 3,5% της Ίταλίας, 5,1% του Μαρόκου, 4,7 της Τουρκίας, 2,8 της Τυνησίας κλπ. Το γεγονός είναι πολύ σοβαρό και ιδιαίτερα ύστερα από τη σύνδεσή μας με την Κοινή Ευρωπαϊκή Άγορά και πρέπει να απασχολήσει άμεσα και σοβαρά όλους τους αρμόδιους παράγοντες. Η άλλη έξιςου σοβαρή πλευρά, είναι το υψηλό κόστος παραγωγής του έλαιολάδου στη χώρα μας. Στη βάση του όλου προβλήματος του λαδιού και γενικά της έλαιοπαραγωγής βρίσκεται το πρόβλημα της αύξησης της και της μείωσης του Κόστους της. Χωρίς την ταχεία — κατά το δυνατό — αντιμετώπιση των δυο αυτών προβλημάτων δεν μπορεί να μιλάμε για σοβαρή έξαγωγική πολιτική έλαιολάδου και έλαιών, για ώφέλη από τη σύνδεσή μας με την ΚΕΑ, για απαλλαγή μας από τη μάστιγα της νοθείας και των σπορελαίων, για πλήρη τροφοδότηση της έσωτερικής καταναλώσεως με φυσικό Έλληνικό έλαιόλαδο, σε επαρκείς ποσότητες και σε χαμηλές τιμές. Πρέπει σύντομα να υπολογίζουμε αλλά και να επιδιώκουμε για πολλούς λόγους σε επέκταση της έσωτερικής καταναλώσεως. Είναι γνωστό ότι μεγάλα τμήματα της χώρας, ιδιαίτερα οι όρεινες περιοχές, δεν γεύονται ουσιαστικά το τόσο πολύτιμο για την υγεία προϊόν αυτό του τόπου μας. Στις περιοχές

αυτές βλέπουν τὸ λάδι σὰν φαρμακευτικὸ εἶδος ἢ γιὰ τὸ καντήλι.

Τὸ θέμα τῆς αὐξήσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς

Ἡ ἐλαιοπαραγωγή θὰ μπορούσε ν' ἀποτελεῖ τεράστια πηγὴ πλούτου γιὰ τὴ χώρα μας. Ὁ καθηγητὴς τῆς Γεωπονικῆς κ. Ἀναγνωστόπουλος, εἶχε παληότερα γράψει πολὺ σωστά: «Ὅ,τι εἶναι τὰ χρυσορυχεῖα γιὰ τὴ Ν. Ἀφρική, οἱ πετρελαιοπηγές γιὰ τὴν Ἀραβικὴν χώραν, μπορεῖ νὰ καταστῇ ἡ ἐλαιοπαραγωγή γιὰ τὴν Ἑλλάδα».

Γιὰ τὴν αὐξηση δὴμος τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς χρειάζονται μελέτη, πρόγραμμα, ἡ κατάλληλη πολιτικὴ. Οἱ φυσικὲς προϋποθέσεις ὑπῆρχαν καὶ ὑπάρχουν. Μεγάλες ἐκτάσεις, ἰδιαίτερα ἡμιορεινές, ποὺ μένουν ἄγονες καὶ γυμνές, μπορεῖ νὰ καλυφθοῦν μὲ ἐλαιοδένδρα, μὲ ὄφελος ὄχι μόνον τὴν αὐξηση τοῦ εἰσοδήματος τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν κατοίκων τῶν πεδινῶν περιοχῶν, ποὺ οἱ καλλιέργειές των τώρα σιγὰ - σιγὰ περιορίζονται ἢ καταστρέφονται σ' ἓνα βαθμὸ ἀπὸ τὴ δράση τῶν χειμάρων καὶ γενικὰ τῶν ὑδάτων. Πέραν αὐτοῦ ὑπάρχουν τὰ ἐκατομμύρια ἄγρια ἐλαιόδένδρα ποὺ περιμένουν νὰ ἀξιοποιηθοῦν.

Ἡ ἄλλη πλευρὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, εἶναι ἡ αὐξηση τῆς ἀποδόσεως τῶν ἐλαιοδένδρων σὲ ἐλαιόκαρπο καὶ τοῦ ἐλαιοκάρπου σὲ ἐλαιόλαδο. Εἶναι γνωστὸ ὅτι σήμερον ἔχουμε τὴ μικρότερη κατὰ μέσον ὄρο ἀπόδοση ἐλαιοκάρπου κατὰ ἐλαιόδένδρο ἀλλὰ καὶ τὴ μικρότερη ἀπόδοση τοῦ ἐλαιοκάρπου σὲ ἐλαιόλαδο. Οἱ αἰτίες γιὰ τὴν ὅλη αὐτὴ κατάσταση εἶναι πολλές. Λεῖπει ἡ προγραμματισμένη καὶ συστηματικὴ ἐνίσχυσις καὶ βοήθεια το- παραγωγῆς μας ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν του γιὰ τὴν σὲ μεγάλη κλίμακα ἐφαρμογὴ, συγχρονισμένων, ἐπιστημονικῶν μέσων στὴν ἐλαιοκαλλιέργεια, ἐλαιοσυλλογὴ καὶ ἐπεξεργασία, ἡ χορήγησις τῶν καταλλήλων, ἐπαρκῶν καὶ φθηνῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ γεωργικῶν ἐφοδίων (λιπασμάτων, φαρμάκων κ.λ.π.), ἡ χορήγησις χαμηλοτόκων μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων πιστώσεων, τὰ κατάλληλα ἐγγειοδελτιωτικὰ ἔργα κυρίως γιὰ ἀρδεύσεις οἱ ὁποῖες μὲ τὴ ἀφθονη καὶ κατάλληλη λίπανση, τὰ κατάλληλα κλαδέματα, τὴν ἀποφυγὴ τοῦ ραβδίσματος κατὰ τὴ συλλογὴ κ.λ.π. θὰ μπορούσαν νὰ περιορίσουν στὸ ἐλάχιστο τὸ φαινόμενο τῆς Περιεπι- αυτοφορίας καὶ νὰ μικρύνουν τὴν ἀπόσταση τοῦ ὕψους παραγωγῆς ἀπὸ χρονιὰ σὲ χρονιὰ. Ἐλλείπει προ παντὸς ἡ δημιουργία τῶν καταλλήλων κινήτρων γιὰ τὸν παραγωγὸν μας, καὶ γενικὰ ἡ ὀλόπλευρη προστασία τοῦ προϊόντος τοῦ μόχθου του. Τὸ περιορισμένο ὕψος τῆς συγκετρουμένης κάθε χρόνο ἀπὸ τὸ κράτος ποσότητος τοῦ προϊόντος, οἱ ἐξευτελιστικὲς — πολὺ κάτω τοῦ κόστους παραγωγῆς — τιμὲς ἐξαγορᾶς ἢ ἀσφαλείας, ἡ καθυστερημένη πάντα ἀναγγελία καὶ ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων, τὰ ὑψηλὰ παρακρατήματα ἀπὸ τὴν τιμὴ ἐξα-

γορᾶς κατὰ κιλὸ, ὑπὲρ τῆς ΑΤΕ, γιὰ τὴν ἐξόφλησι τῶν πρὸς αὐτὴν χρεῶν τῶν παραγωγῶν, ἡ ἀσυδοσία τῶν ἐλαιομπορῶν καὶ τῶν μεσαζόντων στὴ διακίνηση τοῦ λαδοῦ, ἡ ἀθρόα εἰσαγωγή ξένων σπορελαίων καὶ ἄλλων λιπαρῶν, τὸ ὄργιο τῆς νοθείας, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ προϊόντος σὲ περιπτώσεις ποὺ δὲν ὑπῆρχε λόγος γι' αὐτὸ ἢ ἀντίθετα ἡ ἐξαγωγή του, σὲ περιπτώσεις ποὺ ἐπέβαλαν νὰ μὴ γίνῃ, ὅλα αὐτὰ ὑπῆρξαν καὶ εἶναι ἀκόμα παρόγοντες ἀποθαρρύνσεως γιὰ τοὺς παραγωγούς μας καὶ ἐξηγοῦν τὴν παρούσα κατάστασις τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς μας. Ἡ θέσις τῶν ἐλαοκαλλιεργητῶν μας τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια ἔφθασε σὲ ἀπελπιστικὴν κατάστασις. Πολλοὶ γιὰ ν' ἀποφύγουν τὰ μεγάλα ἐξοδα καλλιέργειας, ἀφοῦ μὲ τίς τιμὲς ποὺ παίρνουν δὲν μποροῦν νὰ τὰ καλύψουν, περιορίζονται σὲ ὑποτυπώδη καλλιέργεια καὶ ὅ,τι συγκομίσουν, συγκόμισαν. Δὲν εἶναι λίγοι ἐπίσης οἱ ἐλαοκαλλιεργητὲς ποὺ στὴν ἀπογοήτευσή τους κατέληξαν στὴν ἐκρίζωσι τῶν ἐλαοδένδρων τους, γιὰ ἄλλες λιγώτερο δαπανηρὲς καλλιέργειες.

Ἐνας ἀκόμη σοβαρὸς παράγοντας γιὰ τὴν μειωμένη ἀπόδοσις σὲ ἐλαιόκαρπο καὶ τοῦ ἐλαιοκάρπου σὲ ἐλαιόλαδο, εἶναι οἱ φυτασθένειες (δάκος — πυρινοτρίτης κ.λ.π.), οἱ ὁποῖες ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μείωσι τῆς παραγωγῆς, χειροτερεύουν καὶ τὴν ποιότητα τοῦ προϊόντος. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μεθόδων καταπολεμήσεως τῶν φυτασθενειῶν, εἶναι ἀκόμα ἐλλειπῆς καὶ περιορισμένη στὴ χώρα μας, παρ' ὅλο ποὺ ἀρκετὰ φαλκιδεύεται τὸ φτωχὸ εἰσόδημα τοῦ παραγωγῆς μας γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Στὰ εἰδικὰ συνεργεῖα χρησιμοποιοῦνται συνήθως πρόσωπα, χωρὶς τὴν κατάλληλη ἰκανότητα καὶ πείρα, πολλοὶ τοποθετοῦνται ὡς ἀργάμισθοι ἀπὸ τοὺς κοιμηματικούς παράγοντες κ.λ.π. Τὸ θέμα τῆς καταπολεμήσεως τῶν φυτασθενειῶν εἶναι σοβαρὸ, ἀλλὰ τεχνικὸ καὶ εἰδικὸ καὶ δὲν μπορούμε νὰ ἐπεκταθοῦμε περισσότερο.

Κοντὰ στὶς παρὰ πάνω αἰτίες, ὁ ἀσυγχρόνιστος τρόπος συλλογῆς τοῦ ἐλαιοκάρπου, ἡ κακὴ ἐναποθήκευσις, ἡ ἐλλειπῆς καὶ κακὴ κατεργασία τοῦ ἐλαιοκάρπου (λειτουργία πολλῶν ἀκόμη ἐλαιοσυργείων μὲ πεπαλαιωμένο ἀσυγχρόνιστὸ ἐξοπλισμὸ, μικρὴ παραγωγικότητα, κλπ) συντελοῦν ὥστε μεγάλες ποσότητες, χιλιάδες τόννοι κάθε χρόνο, νὰ χάνονται, περιορίζοντας τὸ εἰσόδημα τοῦ παραγωγῆς καὶ ζημιώνοντας τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν γενικὰ.

Τὸ πρόβλημα τῆς συμπίεσεως τοῦ κόστους

Στὶς περισσότερες ἀπὸ τίς παρὰ πάνω αἰτίες καὶ παράγοντες, ὀφείλεται ἐπίσης καὶ τὸ ὑψηλὸ κόστος παραγωγῆς καὶ κατεργασίας τοῦ ἐλαοκάρπου καὶ ἡ μέτρια στὸ σύνολό της ποιότητα τοῦ παραγομένου ἐλαολάδου. Ἡ ποιότητα τοῦ ἐλαολάδου δὲν εἶναι μόνον θέμα βαθμοῦ ὀξύτητος ἀλλὰ καὶ θέμα ἄλλων παραγόντων ὅπως τῆς ὀσμῆς, τοῦ χρώματος, τῆς πηκτικότητος σὲ ξένες ὕλες κλπ.

Τὸ πρόβλημα τοῦ κόστους παραγωγῆς εἶναι τὸ τρίτο σκέλος τοῦ ὅλου προβλήματος. Το-

νίσαμε πάρα πάνω ότι έχουμε το υψηλότερο από κάθε άλλη έλαια παραγωγό χώρα κόστος παραγωγής και έπεξεργασίας του έλαοκάρπου. Το ίδιο δυστυχώς συμβαίνει και για όλα σχεδόν τα άλλα αγροτικά προϊόντα και είναι αποτέλεσμα της όλης καθυστέρησής μας στον αγροτικό τομέα της οικονομίας μας.

Ειδικότερα η περιορισμένη χρήση μηχανημάτων και μάλιστα συγχρονισμένων, στην έλαια καλλιέργεια, το ύψλο κόστος των όσων χρησιμοποιούνται, καθώς και των λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων και λοιπών γεωργικών έφοδίων, οι ύψηλές δαπάνες, ιδιαίτερα της συλλογής του έλαοκάρπου, τελευταία και λόγω των ύψηλών ήμερομισθίων, από έλλειψη εργατικών χεριών στην ύπαιθρο έξ αίτίας της μεταναστεύσεως, τα ύψηλά έπιτόκια των χορηγήσεων από την ΑΤΕ, ή φορολογική έπιβάρυνση (φόρος 3% έπί του διακινουμένου προϊόντος, που ουσιαστικά έπιβαρύνει τον παραγωγό, εισφορές και διάφορα τέλη (Δασκακτονίας, λιμενικά κλπ.) το ύψηλο κόστος εκθλίψεως του έλαοκάρπου, τα ύψηλά μεταφορικά κλπ., συντελούν στο ύψηλο γενικά παραγωγικό κόστος του έλαολάδου στην χώρα μας.

Ο ύποβιβασμός του κόστους παραγωγής και έπεξεργασίας είναι συνεπώς ένα από τα πιο κύρια και έπείγοντα ζητήματα για την τύχη του έλαολάδου μας. Βέβαια, ο ύποβιβασμός αυτός για να έπιτευχθή προϋποθέτει μια γενικότερη διαρθρωτική αλλαγή στην γεωργία μας, αλλά και γενικότερα στην όλη οικονομία μας, πράγμα που δεν γίνεται από μέρα σε μέρα. Χρειάζεται μελέτη, προγραμματισμός, έπενδύσεις, κ.λ.π. Παρ' όλα αυτά πολλά μπορεί να γίνουν και από τώρα άμεσα ή σε σύντομο χρονικό διάστημα, όπως ή μείωση ή κατάργηση των διαφόρων έπιβαρύνσεων (φόρων, τελών, δασμών μηχανημάτων, τιμών φαρμάκων, λιπασμάτων, καυσίμων, μεταφορικών). Έγινε ήδη μια καλή αρχή από την Κυβέρνηση του Κέντρου με τη μείωση των έπιτοκίων της ΑΤΕ που θα πρέπει και μπορεί να γίνη μεγαλύτερη, τη μείωση των έξόδων συγκεντρώσεως, και γενικότερα με τη μερική ρύθμιση των χρεών προς την ΑΤΕ. Σημαντική έπίσης μείωση μπορεί να έπιτευχθή στο κόστος πωλήσεως του έλαολάδου, με την κατάργηση της φορολογίας του 3% έπί του διακινουμένου προϊόντος, με την ένισχυση των παραγωγικών συνεταιριστικών όργανώσεων να αναμιχθούν ενεργά στην έμπορία του έλαολάδου (χρηματοδότηση για τη δημιουργία αποθεμάτων, πρατηρίων κλπ. για την έξυπνη πώληση της καταναλώσεως). Είναι γνωστό ότι οι τρίτοι (έμποροι, μεσίτες κ.λ.π.) έπιβαρύνουν την τιμή του προϊόντος το λιγώτερο από 25 — 40%, σε βάρος του παραγωγού και του καταναλωτού.

Τά μέτρα για την προστασία παραγωγού και καταναλωτού

Με τα δεδομένα: 1) Το φαινόμενο της περιενταυτοφορίας, 2) το γεγονός ότι το έλαολάδο είναι είδος εύρυτάτης λαϊκής έσωτερικής

καταναλώσεως ή όποια άπορροφά σήμερα τα 80% της μέσης έτησίως παραγωγής και άποτελεί βασική τροφή του Έλληνικού λαού και σαν τέτοιο έπιρρέπει άμεσα τη διαμόρφωση του τιμαρίθμου, 3) ότι είναι από τη φυσική του σύσταση είδος που μπορεί να διατηρείται άναλλοίωτο έπί άρκετο χρόνο, πρόσφορο για άποθεματοποίηση και συνεπώς εύκολα γίνεται άντικείμενο κερδοσκοπίας, αλλά και για άλλους δευτερεύοντας λόγους, ο θεσμός της συγκεντρώσεως από μέρος του κράτους έπαρκών ποσοτήτων, άποτελεί σήμερα βασικό στοιχείο μιας όρθης έλαϊκής πολιτικής.

Ο θεσμός της συγκεντρώσεως παρά τις άντιρρήσεις μερικών θεωρητικών και πολιτικών, έπεβλήθη από την ανάγκη των πραγμάτων, και οι φόβοι που διατυπώθηκαν (κίνδυνος της νομισματικής σταθερότητας κλπ.) άπεδείχθησαν άβάσιμοι.

Πραγματικά χωρίς την κρατική συγκέντρωση, ο έλαοπαραγωγός μας και ιδιαίτερα ο μικρός και μεσαίος, μένει άπροστάτευτος, έρμαιο στα νύχια των κερδοσκόπων. Χωρίς την κρατική συγκέντρωση, το πεδίο μένει τελείως έλεύθερο ν' αναπτύσσουν άσύδοτοι τα διάφορα τεχνάσματά τους μερικοί άσυνείδητοι έλαοέμποροι, μεσίτες και άλλοι ποικιλώνυμοι εκμεταλλευτές, να ρίχνουν τις τιμές στην περίοδο της συγκομιδής, να παίρνουν από τον παραγωγό μας το λάδι του σε έξευτελιστικές τιμές, τα το άποθεματοποιούν, να δημιουργούν τεχνητή έλλειψη, ν' άνεβάζουν τις τιμές και να το πωλούν κατόπιν με τεράστιο κέρδος. Χωρίς την κατοχή από μέρος του κράτους ίσχυρών ρυθμιστικών άποθεμάτων, μέσω της συγκεντρώσεως, ούτε ή έπάρκεια της έσωτερικής καταναλώσεως, ούτε ή συγκράτηση της τιμής του λαδιού στα λογικά της όρια για την προστασία του καταναλωτού, μπορεί να έπιτευχθή, αλλά ούτε και σκόπιμα πολιτική έξαγωγής λαδιού μπορεί να άσκηθεί. Ο σκοπός λοιπόν της κρατικής συγκεντρώσεως είναι άυτονόητος και πολλαπλός.

Για να μπορεί όμως ή κρατική συγκέντρωση να έκπληροί τον σημαντικό αυτό και πολλαπλό ρόλο της, πρέπει πρώτον: να γίνεται σε εύρεία κλίμακα. Πλήρη προστασία των παραγωγών άποτελεί ή άπεριόριστη συγκέντρωση, γιατί αυτή μόνο περιορίζει στο έλάχιστο τα περιθώρια δράσης των άσυνειδήτων κερδοσκόπων και προστατεύει το προϊόν του μόχθου των παραγωγών μας. Δεύτερο: ή τιμή συγκεντρώσεως ή άσφαλείας πρέπει να καλύπτει όπωσδήποτε το κόστος παραγωγής και να αφήνει και ένα περιθώριο άπολαυής στον παραγωγό μας. Από την πλευρά αυτή οι έλαοπαραγωγοί μας, στα τελευταία όκτώ χρόνια άδικήθηκαν, όσο καμμιά ίσως άλλη κατηγορία αγροτών μας, με τις έξευτελιστικές τιμές των 16,5 δρχ., των 14,5 και των 12,50 άκόμα, κατά κιλό, ενώ ή κατανάλωση το πλήρως στην τιμή των 26, 28 και 36 άκόμα δραχμ. Η πλήρης μάλιστα δικαιοσύνη έπιβάλλει, ο καθορισμός της βασικής τιμής άσφαλείας να γίνεται με τιμαριθμικά κριτήρια, με βάση δηλαδή τις καταβαλλόμενες από τους παραγωγούς μας τιμές. Η τιμή των 18,50 δρχ. που ώρισε ή

Κυβέρνηση του Κέντρου για την έφετεινή έσοδεία, άποκαθιστά όπως είπαμε και στην αρχή, σ' ένα ποσοστό αυτή τη δικαιοσύνη, γιατί με τιμαριθμικά κριτήρια, ή βασική τιμή έφέτος έπρεπε νάναί γύρω στις 22 δρχ. τὸ κιλό.

Άπό την άλλη μεριά, καθορισμός μὲν ικανοποιητικής τιμής ασφαλείας αλλά μὲ περιορισμένη ποσότητα συγκεντρώσεως, καταλήγει κύσιαστικά σὲ έξαπάτηση τῶν παραγωγῶν μας, ιδιαίτερα ὅταν τὰ επίπεδα τῶν έσωτερικῶν τιμῶν εἶναι ὑψηλότερα ἀπὸ κείνα τῶν διεθνῶν τιμῶν, γιατί τότε και στην εποχή τῆς μαζικής συγκομιδῆς, μοναδικοί σχεδὸν άγροαστές τοῦ λαδιοῦ εἶναι τὸ κράτος μὲ τὴν περιορισμένη του συκέντρωση και τὸ εμπόριο έσωτερικής καταναλώσεως. Ένας άλλος παράγοντας, τὸ εμπόριο, πὸν ἀποβλέπει σὸ κέρδος ἀπὸ τὴν έξαγωγή, μιά πὸν οἱ διεθνείς τιμές εἶναι κατώτερες, δὲν βλέπει συμφέρον και δὲν προβαίνει στην άγορά και παραδοκεί, ἔως ὅτου οἱ παραγωγοί, πὸν τὸ Κράτος μὲ τὴν περιορισμένη ποσότητα συγκεντρώσεως, τοὺς άφησε μὲ διαθέσιμα, πιεζόμενοι ἀπὸ τὶς άνάγκες τους (συντήρηση, χρέη πρὸς τὴν ΑΤΕ κλπ.) προσφέρουν και μὲ κάτω ἀπὸ τὴν τιμὴ ασφαλείας. Αυτό έγινε τὸ 1961 — 62 μὲ συκέντρωση ὕψους 33 τόννων. Οἱ παραγωγοί πὸν βρέθηκαν μὲ ποσότητες ἐκτὸς συγκεντρώσεως, δὲν έξασφάλισαν οὔτε κι' αυτή τὴν τιμὴ ασφαλείας τῶν 16,5 δραχμῶν και ἔπεσαν θύματα τῆς κερδοσκοπίας.

Στὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα μὲ τὴν περιορισμένη ποσότητα συγκεντρώσεως, ὀδηγεῖ και ἡ εφαρμογή άλλων περιοριστικῶν μέτρων, ὅπως έγινε επίσης τὸ 1961 — 62. Άδικίες π.χ. για ὠρισμένες περιφέρειες ὡς πρὸς τὴν κατανομή τοῦ ὕψους τῆς συγκεντρώσεως γι' αυτές ἡ άκόμα τὸ ὑπερβολικὸ παρακράτημα τῶν 9 δρχ. κατὰ κιλό ἀπὸ τὴν τιμὴ ασφαλείας ὑπὲρ τῆς ΑΤΕ για τὴν έξόφληση τῶν πρὸς αὐτὴν χρεῶν τῶν παραγωγῶν. Σ' αυτές τὶς περιπτώσεις ὁ παραγωγὸς για ν' ἀποφύγει τὸ παρακράτημα — ἐπειδὴ ἔχει άλλες ἐπείγουσες άνάγκες και χρειάζεται χρήματα—δὲν παραδίδει τὸ προϊόν του στή συκέντρωση και προτιμάει νὰ τὸ δώσει στὸν κερδοσκοπὸ ἔστω και πολὺ κάτω τῆς τιμῆς ασφαλείας, δηλ. ἀντὶ τῶν 16,5 δρχ. πὸν ἦταν ἡ τιμὴ ασφαλείας τὸ 1961—62, στήν τιμὴ τῶν 14 ἢ και 11 δραχ.

Άλλοτε πάλι ἡ συκέντρωση, και ὅταν τὸ ὕψος τῆς ὀρίζεται λίγο ἢ πολὺ ικανοποιητικό, αλλά μὲ τιμὴ ασφαλείας σὲ έξευτελιστικά επίπεδα, καταλήγει κι' αὐτὴ σὲ άποτυχία. Κάτι τέτοιο έγινε στή παραγωγή τοῦ 1959—60, ὅπου ἐνῶ ἡ τρέχουσα τιμὴ τοῦ λαδιοῦ ἦταν 15 δραχ. τὸ κιλό, ἡ τότε Κυβέρνησις ὠρισε τιμὴ συγκεντρώσεως 12,5 δραχ., μὲ συνέπεια κανένας σχεδὸν έλαιοπαραγωγὸς νὰ μὴν παραδώσει, ἡ τιμὴ νὰ πέσει περισσότερο, ἡ συκέντρωση νὰ άποτύχει παταγωδῶς και τὸ Κράτος νὰ βρεθῆ τότε χωρὶς ρυθμιστικά ἀποθέματα.

Θεμελιώδης βάση λοιπὸν τῆς προστασίας τοῦ εἰσοδήματος τοῦ έλαιοπαραγωγῶν μας εἶναι ὁ καθορισμὸς ικανοποιητικής τιμῆς συγκεντρώσεως ἡ ασφαλείας μὲ παράλληλο καθορισμὸ ἀπεριορίστου ποσοτικῶν ὕψους συγκεν-

τρώσεως ἡ τουλάχιστον ὄχι κατώτερον ἀπὸ τὸ 1)3 τῆς συνολικῆς παραγωγῆς μιάς καλῆς χρονιάς (λαδιάς). Στὴν ἴδια βάση στηρίζεται και ἡ προστασία τοῦ καταναλωτικῶν κοινῶν, ἡ έπάρκεια τοῦ έλαιολάδου και ἡ σὲ λογικὲς σταθερὲς τιμές, μὲ άφετηρία τὴν τιμὴ συγκεντρώσεως, προσφορά του στήν άγορά. Οἱ εργαζόμενοι, ἡ μεγάλη μάζα τοῦ Έλληνικῶν λαοῦ πὸν καταναλώνει τὸ λάδι, πιστεύουμε πὸς οὔτε θέλει οὔτε συμφέρον ἔχει, οὔτε δίκαιο θεωρεῖ νὰ τρώγει τὸ λάδι σὲ τιμές πὸν ν' ἀποτελοῦν φαλκίδευση τοῦ εἰσοδήματος τοῦ έλαιοπαραγωγῶν μας. Τὰ συμφέροντα παραγωγῶν και καταναλωτῶν συμπίπτουν. Άλλωστε τὰ ἀποκλειστικά θύματα και τῆς άνερμάτιστης έλαϊκῆς πολιτικῆς πὸν εφαρμόστηκε ὡς τώρα και τῆς άσυνείδητης κερδοσκοπίας, ὑπῆρξαν ὁ παραγωγὸς και ὁ καταναλωτῆς.

Τρίτον: Τὰ μέτρα προστασίας τοῦ έλαιολάδου (συκέντρωσις, τιμὴ κ.λ.π.) πρέπει νὰ έξαγγέλονται ἀπὸ τὸ Κράτος ἔγκαιρα. Έγκαιρα επίσης νὰ αρχίζει ἡ συκέντρωσις, νὰ λειτουργεῖ συνεχῶς, ἡ τουλάχιστον μέχρι και τὸν Ἰούνιο ὡστε νὰ ἀπολαμβάνει τῶν εὐεργετημάτων και ἡ ὄψιμη παραγωγή και χωρὶς διαλείψεις και πρόωρες διακοπές. Δυστυχῶς ἔως τώρα τὰ μέτρα έξαγγέλονταν ἀργὰ και πολὺ ἀργότερα αρχίζει ἡ συκέντρωσις. Συχνὲς ὑπῆρξαν οἱ διακοπές στή λειτουργία τῆς συγκεντρώσεως πότε μὲ τὴ δικαιολογία τῆς έλλείψεως ἀποθηκευτικῶν χώρων, πότε μὲ τὴ μὴ έπάρκεια τῶν ἀπαραιτῶν πιστώσεων στοὺς φορεῖς τῆς συγκεντρώσεως κ.λ.π. μὲ συνέπεια νὰ ἀναγκάζονται οἱ παραγωγοί νὰ πωλοῦν στοὺς ἔμπορους σὲ άσύμφωρες τιμές.

Τέταρτον: Εἶναι άνάγκη νὰ ὑπάρχει διαρκῆς και άύστηρὸς ὁ έλεγχος κατὰ τὴ συκέντρωσις, ὡστε νὰ μὴ παραδίδουν οἱ ἔμποροι ἀντὶ τῶν παραγωγῶν και μάλιστα λάδι κατωτάτης ποιότητος και νὰ κατανατῶ ἡ συκέντρωσις, συκέντρωσις για τοὺς ἔμπορους σὲ θάρος τῶν παραγωγῶν και τῶν καταναλωτῶν.

Πέμπτον: Νὰ σταματῆσει πλέον ἡ πολιτικὴ τῆς παραγγελίας και εἰσαγωγῆς σπορελαίων και μάλιστα σὲ παραμονές τῆς έσοδείας. Τὸ θέμα εἶναι μεγάλο και θὰ ἐπανέλθουμε. Οἱ Κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ κάθε χρόνο μᾶς εἶχαν συνηθῆσει μαζί μὲ τὴν έξαγγελία τῶν μέτρων, νὰ έξαγγέλουν συγχρόνως και τὴν εἰσαγωγή ἡ παραγγελία μεγάλων ποσοτήτων Άμερικανικῶν σπορελαίων και νὰ ἐπιτυγχάνει ἔτσι τεχνητὰ τὴν ὑποτίμηση τοῦ έλαιολάδου για νὰ καταληστεύωνται εὐκολώτερα οἱ παραγωγοί ἀπὸ τοὺς ἔμπορους αλλά και ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος μὲ τὶς έξευτελιστικὲς τιμές έξαγοράς.

Έκτον: Εἶναι άνάγκη νὰ ἀντιμετωπιστῆ ὀριστικά και ἀποτελεσματικά τὸ μεγάλο θέμα τῆς νοθείας τοῦ έλαιολάδου.

Ἡ ἀντιμετώπιση τῆς νοθείας τῶν σπορέλαια

Τὸ ὄλο σύστημα τῆς προστασίας τοῦ παραγωγῶν και τοῦ καταναλωτῶν έλαιολάδου, θὰ εἶναι ἔλλειπὲς ἂν δὲν ἀντιμετωπισθῆ ἀποφασιστικά τὸ θέμα τῶν σπορελαίων και τῆς νοθείας.

Ἡ πολιτική τῆς ἀθρόας εἰσαγωγῆς ἀμερικανικῶν σπορελαίων καὶ ἄλλων ξένων λιπαρῶν ποῦ ἐφαρμόθηκε συστηματικῶς ἀπὸ τὶς κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ χτύπησε καὶ ὑπονόμευσε τὴ θέση τοῦ ἐλαιολάδου μας, εὔρυνε καὶ ὄξυνε τὸ πρόβλημα τῆς νοθείας καὶ γενικῶς περιέπλεξε τὸ ἐλαϊκὸ ζήτημα.

Σύμφωνα μὲ ἐπίσημα στοιχεῖα, στὴ διάρκεια τῆς τελευταίας δεκαετίας, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ ἔτους 1963, εἰσαγάγαμε κάπου 160 χιλ. τόννους σπορέλαια κυρίως ἀμερικανικά. Ἄν λάβουμε ὑπ' ὄψιν ὅτι σύμφωνα μὲ ἐπίσημα στοιχεῖα, ἡ μέση ἔτησῖα παραγωγή μας σὲ ἐλαιολάδο, στὴν ἴδια δεκαετία, ἀνῆλθε σὲ 137 χιλ. τόννους καὶ ὅτι ἡ μέση ἔτησῖα ἐσωτερικὴ κατανάλωση ἐλαιολάδου ἀνέρχεται σὲ 120 χιλιάδες τόννους, ἡ εἰσαγωγή τῶν 160 χιλ. τόν. σπορελαίων στὸ ἴδιο διάστημα, εἶναι φανερὸ ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογηθῆ ἀπὸ λόγους καλύψεως κενῶν τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως, ἀκόμα περσότερο καὶ γιατί ἔχουμε καὶ μιὰ σοβαρὴ ποσότητα σπορελαίου ἐσωτερικῆς παραγωγῆς — περὶ τοὺς 30 χιλ. τόννους τὸ χρόνο — κυρίως βαμβακέλαιο, ἡ ὁποία καὶ θὰ αὐξάνει, μὲ τὴν αὔξησιν τῆς βαμβακοκαλλιέργειας ποῦ ἔχει προγραμματισθῆ.

Ἡ πολιτικὴ τῆς ἀθρόας εἰσαγωγῆς Ἀμερικανικῶν σπορελαίων, βασικῶς ὀφείλεται στὸ πνεῦμα τῆς ὑποτελείας ποῦ διέκρινε τὶς Κυβερνήσεις τῆς ὀκταετίας ποῦ μᾶς πέρασε καὶ σ' ἓνα πνεῦμα στενὰ ταμιευτικὸ. Ὅπως εἶναι γνωστὸ αἱ Η.Π.Α. ἔχουν κάθε χρόνο τεράστια ἀποθέματα σὲ γεωργικὰ προϊόντα ποῦ πιέζουν ἀφόρητα τὴν γεωργικὴν οἰκονομίαν. Γιὰ ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν πίεσιν αὐτὴ ἐφεύραν τὸ σύστημα τῆς «βοήθειας» σὲ γεωργικὰ ἐφόδια πρὸς ὑποανάπτυκτες καὶ σύμμαχες χώρες, συνδιάζοντας ἔτσι τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ἀφελίμου, τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς γενικώτερης πολιτικῆς καὶ προπαγάνδας τῶν καὶ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἀγροτῶν τους. Ἡ «βοήθεια» αὐτὴ δίδεται κατὰ ἓνα ποσοστὸ δωρεάν καὶ κατὰ ἓνα ποσοστὸ ἐπὶ πιστώσει. Στὴν ἀνακούφισιν τῶν ΗΠΑ ἀπὸ τὰ λιμνάζοντα γεωργικὰ τους ἐφόδια, συμβάλλει τὸ «κατὰ δύναμιν» καὶ ἡ Ἑλλάδα, εἰσάγοντας μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὶς ποσότητες τῶν σπορελαίων, ἀδιάφορα ἂν ἡ πολιτικὴ αὐτὴ πλήττει τὰ δικά μας ὅμοια ἢ ὁμοειδῆ προϊόντα καὶ τοὺς παραγωγούς μας. Ἡ κυβέρνησιν σὲ συνέχεια τὰ διαθέτει στὸ ἐσωτερικὸ καὶ εἰσπράττει δραχμὲς ποῦ εἰσέρχονται στὸ δημόσιον ταμεῖον, γιὰ τὶς ἀνάγκας του. Καὶ ξέρουμε πόσες πρόσθετες ἀνάγκες εἶχε, ἐπὶ Κυβερνήσεων τῆς ΕΡΕ τὸ δημόσιον ταμεῖον, γιὰ τὰ μυστικὰ κονδύλια, τὶς ὑπέρογκες στρατιωτικὰς δαπάνες κλπ.

Γιὰ τὴν ἐδραίωσιν αὐτῆς τῆς πολιτικῆς καὶ εἰδικώτερα γιὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀπορροφῆσεως τῶν Ἀμερικανικῶν σπορελαίων ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, οἱ Κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ, πατρωνάρισαν μιὰ ἐπίσημη καὶ ἀνεπίσημη προπαγάνδα ὑπὲρ τῆς καταναλώσεως τῶν σπορελαίων καὶ τελικῶς τὴν ἐπέβαλαν καὶ νομοθετικῶς μὲ τὴν καθιέρωσιν καὶ κυκλοφορίαν τῶν ἀναμίκτων κρατικῶν ἐλαιολάδων μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ νὰ ἐκβιασθῆ ὁ ἔθισμός τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ στὴν χρῆσιν τῶν σπορελαίων.

Ὁ τέως ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κ. Παπαληγούρας τῷ χε ὁμολογήσει πρόπερσον ἀνοικτὰ, δηλώνοντας σὲ ἐπιτροπὴ ἐλαιοπαραγωγῶν τῆς Λέσβου: «Θὰ συνηθίσωμεν τὸν κόσμον νὰ τρώγῃ σπορέλαιον, διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἀναμίκτων κατ' ἀρχὰς, διότι ἂν τὸ διαθέσωμεν κεχωρισμένως, τὸ σπορέλαιον θὰ ἔμενεν ἀζήτητον». Μὲ ἄλλα λόγια ἡ προοπτικὴ τοῦ κ. Παπαληγούρα ἦταν νὰ φθάσωμε σὲ λίγα χρόνια ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ τρέφεται ἀποκλειστικῶς μὲ σπορέλαιον. Ἔτσι δίπλα στὴν ὑπάρχουσα μέχρι τώρα ἀνεπίσημη νοθεῖα τοῦ ἐλαιολάδου, ἔχουμε καὶ τὴν νομιμοποίησιν τῆς ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος. Καὶ εἶναι περίεργον καὶ μαζί καὶ λυπηρὸν τὸ γεγονός ὅτι καὶ ἡ νέα Κυβέρνησιν, ἡ Κυβέρνησιν Κέντρου, ἐξαγγέλοντας τὰ μέτρα γιὰ τὴν ἐφετεινὴ ἐλαιοεσοδείαν, στὴν σχετικὴ ἀνακοίνωσίν τῆς ἀνέφερε καὶ ὅτι «θὰ συνεχισθῆ ἡ διάθεσις καὶ κυκλοφορία τοῦ κρατικοῦ ἀναμίκτου ἐλαιολάδου». Καὶ νὰ σκεφθῆ κανεὶς ὅτι πολλὰ κεντρῶα στελέχη ὅταν ἦσαν ἀντιπολίτευσις, ἐξετόξευαν μύδρους στὴ Βουλὴ καὶ στὸν Τύπον, κατὰ τῆς ἐπίσημης αὐτῆς νοθείας τοῦ ἐλαιολάδου μας καὶ κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς σπορελαίων. Τὸ λιγώτερον ποῦ θὰ περίμενε κανεὶς θὰ ἦταν νὰ δηλωθεῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι θὰ συνεχισθῆ ἡ διάθεσις τῶν ἀναμίκτων κρατικῶν ἐλαιολάδων, τὸ πολὺ μέχρις ὅτου ἐξαντληθοῦν τὰ ὑπάρχοντα ἤδη ἀποθέματα ἀναμίκτων καὶ ὅτι συγχρόνως διετάχθη ἡ ἐλαιοργικὴ νὰ σταματήσῃ τὴν περαιτέρω κατασκευὴν τους καὶ συσκευασίαν τους. Πέραν αὐτοῦ ἡ Κυβέρνησιν τοῦ Κέντρου δὲν εἶπε τίποτε σχετικῶς μὲ τὸ θέμα τῆς εἰσαγωγῆς σπορελαίων. Τὰ δεδομένα καὶ οἱ προοπτικὲς μᾶς ἐπιτρέπουν καὶ μᾶς ἐπιβάλλουν νὰ σταματήσῃ ἐπὶ τέλους ἡ εἰσαγωγή χωρὶς νὰ εἶμαστε πάντα σὲ θέσιν νὰ τὴν ἱκανοποιούμε. Οἱ Ἀνατολικὲς ἐπίσης χώρες εἶναι ξένων σπορελαίων καὶ ἡ κυκλοφορία τῶν ἀναμίκτων. Ἔτσι μόνον θὰ μπορούμε στὸ δρόμον τῆς ριζικῆς ἀτιμετώπισεως καὶ τῆς πληγῆς τῆς νοθείας. Ὁ ἔλεγχος καὶ τὰ γνωστὰ ἀγορανομικὰ μέτρα δὲν εἶναι ἀρκετὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς νοθείας, ἐφ' ὅσον ἀφήνωμε ἐλεύθερον τὴν ὕλην — δηλ. τὰ πολυποίκιλα σπορέλαια — μὲ τὴν ὁποία κυρίως γίνεται ἡ νοθεῖα. Ἡ ἔρευνα τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν δὲν μπορεῖ νὰ ᾄρη ἄκρην, γιατί δὲν εἶναι μόνον οἱ ἀποθήκες τῶν μεγάλων καὶ μεσαίων ἐλαιοεμπόρων σ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ τὰ χιλιάδες μπακάλικα καὶ ἡ στρατιὰ τῶν ἄλλων μεσαζόντων, δοσάδων, λιανοπωλητῶν κλπ. Τὸ κέρδος πάλιν ἀπὸ τὴν νοθεῖαν εἶναι τόσο δελεαστικόν, ὥστε ἡ ἀπελθὴ τῆς ποιότητος, δὲν εἶναι ἀρκετὴ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, τὴν ὁποία στὸ κάτω κάτω τὴν ἐξαγοράζουσαν ἰαθόντας ἓνα ποσοστὸ ἀπὸ τὰ ἀθέμιτα κέρδη τους. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά οἱ νοθευτὲς ἔχουν καὶ τρόπους νὰ ξεφεύγουν τὶς περσότερες φορὲς καὶ ὅταν ἀνακαλύπτονται, ρίχνοντας τὴν εὐθύνην στὸν προμηθευτὴν τους, καὶ ὁ τελευταῖος πάλιν στὸν δικόν του καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἕως τὸν ἐλαιοπαραγωγόν! Οἱ ἐλαέμποροι τὰ ρίχνουν ὅλα στοὺς λιανοπωλητὰς. Ἀλλὰ ὅπως ἀποδείχθηκε ἀρκετοὶ κι' ἀπ' αὐτοὺς δὲν εἶναι καθαροί. Πρὸ μηνῶν στὴ Θεσσαλονίκην οἱ ἀ-

στυνομικές αρχές απεκάλυψαν ότι από ώρι-
σμένους έλαιεμπόρους διειθέτο στην κατανά-
λωση, ιδίως τής υπαίθρου, νοθευμένο κατά
80% έλαιόλαδο και μάλιστα σε τυποποιημένα
δοχεία των 17 κιλών, που τα έμφανίζανε ως
άγουρέλαια Μυτιλήνης 0 όξύτητος, αντί 21—
24 δραχμών τὸ κιλό, ενώ ή αξία του δέν υπε-
ρέβαινε τις 11—14 δραχ. τὸ κιλό. Ἀκόμη ό-
λουσδιόλου πρόσφατα, απεκαλύφθησαν και συ-
νεληφθησαν και άγορανομικά άκόμη όργανα,
έντεταλμένα για τὸν έλεγχο, να διαθέτουν σε
έστιατόρια, άνάμικτο έλαιόλαδο, ως γνήσιο.
Είναι λοιπὸν σκόπιμη ή πρότασι για τήν
έπαγόρευση τής κατοχής σπορελαίων χύμα σε
βαρέλια και θα πρέπει να μελετηθή σύντομα
ή τυποποιήσις του σπορελαίου και ή πώλησίς
του σε σφραγισμένα δοχεία μικρής περιεκτικό-
τητος, ενώ παράλληλα να διώκεται κατά τὸν
πλέον άύστηρὸ τρόπο ή κατοχή του σπορελαί-
ου υπό άλλη μορφή. Μ' αυτό τὸν τρόπο δε-
σιμεύεται σημαντικά ή ύλη με τήν όποία γί-
νεται ή νοθεία, αλλά και παρέχεται στὸ κα-
ταναλωτικὸ κοινὸ ή δυνατότητα να άναμιγνύ-
ει από ήική του πρωτοβουλία και έν γνώσει
του και σε όποιο ποσοστὸ έπιθυμεί, τὸ λάδι
με τὸ σπορέλαιο. Στην περίπτωση αυτή, τή
διαφορὰ τής τιμής του φυσικοῦ έλαιολάδου θα
τήν ώφελείται ὁ καταναλωτὴς του νοθευμένου.

Παράλληλα άξια μελέτης, πρὸς τὸν ίδιο σκο-
πὸ, τήν καταπολέμηση δηλ. τής νοθείας, εί-
ναι και ή ιδέα να εφαρμοσθῆ κατά τή διακίνη-
ση του έλαιολάδου, ύποχρεωτικὸ σύστημα τυ-
ποποιήσεως του άγνου έλαιολάδου σε μικρές
συσκευασίες, από μισὸ κιλό έως πέντε κιλά,
για τὸν έφοδιασμὸ του έμπορίου λιανικῆς πω-
λήσεως. Μπορεί να βρεθὸν τρόποι συσκευα-
σίας ασφαλούς και χαμηλοῦ κόστους που θα
ύπεισέρχεται στὸ κοστολόγιο του πρώτου δια-
κινητοῦ. Ὅπως έχει σήμερα ή κατάσταση συμ-
φέρει στὸν καταναλωτὴ να έπιβαρυνθῆ από
0,50 έως μιὰ δραχμὴ τὸ πολὺ κατά κιλό με
τὰ έξοδα συσκευασίας και ναχη τή βεβαιότητα
ὅτι τρώει φυσικὸ έλαιόλαδο, παρὰ να κινδυ-
νεύει να πληρώση τὸ νοθευμένο έλαιόλαδο των
14—15 δραχμών στην τιμὴ του φυσικοῦ έλαιο-
λάδου.

Τὸ πρόβλημα τῶν εξαγω- γῶν-τὸ λάδι μας και ή Κοι- νὴ Ἀγορὰ

Ὑπὸ τήν προϋπόθεση τής αύξήσεως τής πα-
ραγωγῆς, τής μειώσεως του κόστους και τής
βελτιώσεως τής ποιότητος, οί προοπτικές για
τήν σε μεγάλη κλίμακα διάθεση του Ἑλληνι-
κοῦ έλαιολάδου στὸ έξωτερικὸ, είναι έξαιρε-
τικά εϋνοϊκές. Ἀντίθετα άν τὰ βασικά αυτά
προβλήματα δέν αντιμετώπιστοῦν προγραμμα-
τισμένα, σύντομα και άποφασιστικά, ή σύν-
δεσί μας με τήν Κοινὴ Εϋρωπαϊκὴ άγορὰ,
προμηνύει ὀλοσχερὴ καταστροφή για τήν έλαι-
οπαραγωγή μας. Ἐπὶ του παρόντος έχουμε να
αντιμετωπίσομε τὸν ανταγωνισμὸ τής Ἰταλίας
και άργότερα πιθανῶς και τής Ἰσπανίας και
άλλων έλαιοπαραγωγικῶν χωρῶν

Κατὰ τή διάρκεια του τελευταίου πολέμου,

ή κατανάλωσι έλαιολάδου από τις μη έλαιο-
παραγωγικές χώρες είχε σχεδὸν έξ ὀλοκλήρου
άντικατασταθει από τὰ διάφορα σπορέλαια,
λόγω τής διακοπῆς των συγκοινωνιῶν και των
έμποδιῶν στις έλεύθερες έμπορικές συναλλα-
γές. Μετὰ τὸν πόλεμο και τήν άποκατάστασι
ὀμαλῶν συνθηκῶν, ή κατανάλωσι έλαιολάδου
άρχίζει να κερδίζει έδαφος, με κάποιον, είναι
αλήθεια βραδύ ρυθμὸ, λόγω του έν τῶ μεταξύ
έθιςμοῦ στα σπορέλαια. Στην αύξηση τής κα-
ταναλώσεως έλαιολάδου και στις μη έλαιοπα-
ραγωγικές χώρες, συμβάλλουν και οί καινούργι-
ες άπόψεις των διαιτολόγων για τήν αξία
του έλαιολάδου όχι μόνο σε ύγιεινὰ και θρε-
πτικά στοιχεία, αλλά και για τις θεραπευτι-
κές του ιδιότητες, σε ώρισμένες παθήσεις, ιδι-
αίτερα στις καρδιοπάθειες, οί όποιες μεταπο-
λεμικά βρίσκονται σε μεγάλη έξαρση και για
τις όποιες προληπτικά και θεραπευτικά συνί-
σταται ή άντικατάσταση τής χρήσεως ζωϊκῶν
λιπῶν με φυτικά έλαια και ιδιαίτερα έλαιόλα-
δο.

Δυνατότητες και προοπτικές για τήν έξα-
γωγή άπεριορίστων ποσοτήτων Ἑλληνικοῦ έ-
λαιολάδου, άν ύπάρξει ή κατάλληλη πολιτική,
παρέχουν οί Ἀνατολικές χώρες. Ἦδη άρκετὸ
ποσοστὸ από τις μικρές έστῶ ποσότητες που
έξήχθησαν τὰ τελευταία χρόνια, άπερροφήθη
όπό τις χώρες αυτές. Ἡ ζήτησις του έλαιολά-
δου μας είναι σταθερὴ από τις χώρες αυτές,
οί καλλίτεροι πελάτες μας για τις έληές μας
(μαύρες και άσπρες) και σταθερὰ άπορροφῶν
τὰ 55% του συνόλου των έτήσιων εξαγωγῶν
μας σε έληές.

Πέραν αυτού, στους μόνιμους και όχι εϋ-
καταφρόνητους πελάτες του λαδιου μας στὸ
έξωτερικὸ, θα πρέπει να συγκαταλέγονται και
οί άπόδημοι Ἕλληνες. Σε 2.500.000 τοὺς ά-
νεβάζουν πρόσφατα έπίσημα στοιχεία. Βέβαια
ένα σοβαρὸ ποσοστὸ από αυτούς, λόγω τής
μακρόχρονης έγκατάστασής τους και τής προ-
σαρμογῆς στις τοπικές διαιτητικές συνήθειες,
έχουν άποξενωθῆ από τή χρησιμοῦ έλαιολά-
δου. Ἡ Ἑλληνικὴ ὅμως παράδοση, μένει ζων-
τανή και μπορεί να ύπολογίζουμε σ' αυτή, ὅ-
τον έλληνικὸ λάδι γνήσιο και καθαρὸ κάνει τήν
έμφάνισή του στις χώρες που μένουν. Είναι
γνωστὸ ὅτι προπολεμικά από τήν έξαγόμενη
ποσότητα έλαιολάδου μας μεγάλο ποσοστὸ ά-
πορροφῶσε ή Ἀμερικὴ με καταναλωτὲς τοὺς
έκει έγκατεστημένους Ἕλληνες μετανάστες.
Ἐν πάσει περιπτώσει υπάρχουν και αὶ 500
χιλ. Ἕλληνες μετανάστες των τελευταίων με-
ταπολεμικῶν χρόνων (Δυτ. Γερμανία, Αύστρα-
λία κλπ.), που διατηροῦν έντονο τὸν έθισμὸ
στὸ έλαιόλαδο, και που τὸ άναζητοῦν, επί-
μονα, χωρίς και να τὸ βρίσκουν πάντα.

Προπολεμικά και ειδικώτερα στη δεκαετία
1930—1940 ὅταν ή μέση έτήσια παγκόσμια
παραγωγή έλαιολάδου άνέρχονταν σε 800.000
τόνους και ή μέση έτήσια κατανάλωσις στις
μη έλαιοπαραγωγούς χώρες, άνέρχονταν σε
170—180.000, ή μέση έτήσια έξαγωγή τής
χώρας μας σε έλαιόλαδο άνέρχονταν σε 17.
000 τόνους με ρεκόρ έξαγωγῆς τὸ 1940 άνε-
ρχόμενη σε 30.321 τόνους από τοὺς όποίους
14.833 στις Η.Π.Α., έκάλυπτε δηλ. τὸ 1)10

της ετήσιας καταναλώσεως ελαιολάδου στις μη έλαιοπαραγωγούς χώρες. Στη δεκαετία 1954—63, η μέση ετήσια έξαγωγή μας έπεσε γύρω στους 5.500—6.000 τόνους, χωρίς να είναι συνεχής και σταθερή. Έξάλλου ενώ στη δεκαετία 1950—59 η παγκόσμια παραγωγή αύξηθηκε κατά 37,50%, ώστε να έχει φθάσει σήμερα η μέση παγκόσμια παραγωγή τους 1.200.000 τόνους, περίπου, η Έλληνική έλαιοπαραγωγή αύξηθηκε μόνο κατά 12%, ενώ από την άλλη μεριά οι Έλληνικές έξαγωγές έλαιολάδου, στην ίδια δεκαετία, μειώθηκαν κατά 70% όπως είδαμε πάρα πάνω.

Άλλα και οι ελάχιστες αυτές έξαγωγές μας, γίνονταν χωρίς σύστημα, σπασμωδικά και περιστασιακά. Η έξαγωγική πολιτική των Κυβερνήσεων της ΕΡΕ, ειδικότερα για το λάδι, στάθηκε αντιφατική και πολλές φορές άκατανόητη και τις περισσότερες φορές σε βάρος των παραγωγών και των καταναλωτών, αλλά και του Κράτους, με ώφελιμένους λίγους επιτηδευούς έξαγωγείς ή ξένες εταιρίες. Να μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της πολιτικής: Στις παραμονές της έλαιοεσοδείας 1959—60, η τότε κυβέρνηση θρέθηκε με αποθέματα 11.500 τόνων έλαιολάδου. Ξαφνικά και με τη δικαιολογία ότι θα άλλοιωθούν, αποφασίζει την έξαγωγή τους με μέση τιμή κατά κιλό δραχμ. 11,50 το κιλό, ενώ στο κράτος είχε στοιχίσει 17 δρχ. το κιλό. Αποτέλεσμα: ζημιά του προϋπολογισμού 55—60 εκατομ. Από την άλλη μεριά και σε συνέχεια άμέλησε να αναπληρώσει τα έξαχθέντα αυτά αποθέματα, με νέα από την καλή έλαιοεσοδεία του 1959—60 εν όψει μάλιστα και της όχι καλής έσοδείας του 1960—61, κι' έτσι μετά λίγους μήνες αναγκάστηκε ν' αγοράσει για τις ανάγκες του στρατού λάδι κατά 3 δραχμές ακριβότερο από όσο είχε πωλήσει τα αποθέματα. Πέραν αυτού το Νοέμβριο του 1960 προκήρυξε διεθνή διαγωνισμό για την προμήθεια από το έξωτερικό 45.000 βαρελιών (από την Ισπανία και Τηνυσία), προς 16,50 δρχ. το κιλό. Προμηθευτής της μεγαλύτερης ποσότητας από το λάδι αυτό ήταν η περίφημη εταιρία «Μπούγκε». Χιλιάδες βαρέλια απ' αυτό το λάδι αποδείχτηκε ακατάλληλο προς θρώσιν, ήταν η γνωστή Ισπανική μούργα. Η είσαγωγή του λαδιού αυτού, στάθηκε ένα από τα μεγάλα σκάνδαλα, και άπησχόλησε επί πολύ τον τύπο και τη Βουλή.

Άλλο παράδειγμα: Κατά την έλαιοεσοδεία του 1961—62 που στάθηκε παραγωγή ρεκόρ (228 χιλ. τόνοι), η τότε Κυβέρνηση της ΕΡΕ, αντί να συγκεντρώσει 50 χιλ. τόνους τουλάχιστον όπως ζητούσαν οι παραγωγοί, συγκέντρωσε μόνο 33 χιλ. τόνους και έτσι έχασε μεγάλη εύκαιρία να πωληθῆ το λάδι μας σε έξαιρετικά ύψηλές τιμές στη διεθνή αγορά που έφθασαν στις 1200—1350 δολλ. τον τόνο (κάπου 38—40 δρχ. το κιλό), λόγω της μειωμένης πέρσι διεθνούς παραγωγής και της μεγάλης συνεπώς ζήτησεως. Άλλα και το κράτος ζημιώθηκε, γιατί λίγο πριν της άπαγορεύσεως (Δεκέμβριος 1962) είχε σπεύσει γορεύσεως της έξαγωγής (Δεκέμβριος 1962), είχε σπεύσει να πωλήσει μεγάλη ποσότητα

στο έξωτερικό, με τιμή κάτω της τιμής στην όποια το είχε συγκεντρώσει, ενώ εάν δεν έσπευδε και ανέμενε λίγους μήνες, θα το πωλούσε σε διπλάσια και πλέον τιμή με τεράστιο κέρδος. Από την έσπευσμένη αυτή έξαγωγή 10.000 τόνων, υπολογίζεται ότι το δημόσιο έχασε 180—200 εκατομ. δραχμές, διφορά δηλ. 18,5 δραχμ. και πλέον κατά κιλό.

Το Έλληνικό Ισοζύγιο παραγωγής και έσωτερικής καταναλώσεως έλαιολάδου της τελευταίας δεκαετίας, σύμφωνα με τα έπίσημα δεδομένα, αφήνει επί του παρόντος μικρά περιθώρια για έξαγωγή. Όμως κι' αυτά τα μικρά περιθώρια με μιὰ προγραμματισμένη πολιτική, μάς επιτρέπουν να διατηρεί το έλαιόλαδό μας ακόμα και σε χρονιές μειωμένης παραγωγής, μιὰ αδιάλλειπτη έπαφή με το διεθνές καταναλωτικό κοινό. Η μόνιμη, έστω και περιορισμένη σε ποσότητα, παρουσία του φυσικού έλαιολάδου μας στο έξωτερικό, είναι άπολύτως αναγκαία, για να διατηρούμε την έπαφή με τη διεθνή κατανάλωση, έως ότου με την προγραμματισμένη προσπάθεια αύξησεως της παραγωγής μας, για την όποια μιλήσαμε πάρα πάνω, θα έχουμε άφθονα διαθέσιμα. Η 'Ιταλία παρ' όλο που το Ισοζύγιό της παραγωγής και έσωτερικής καταναλώσεως είναι διαρκώς έλλειματικό και εισάγει 50—150 χιλ. τόνους έλαιολάδου το χρόνο για την κάλυψη των έσωτερικών αναγκών της, εν τούτοις κάνει μεγάλες έξαγωγές και κυριαρχεί σήμερα στη διεθνή αγορά έλαιολάδου.

Χάρης σε κατάλληλα νομοθετικά μέτρα, στην 'Ιταλία γίνεται είσαγωγή κατά κανόνα μόνον φυσικού έλαιολάδου και για την κάλυψη των έσωτερικών αναγκών. Η είσαγωγή έξευγενισμένων έλαιολάδων καθώς και μιγμάτων έλαιολάδου περιορίζεται, γιατί τα είδη αυτά κατά την είσαγωγή τους επιβαρύνονται με μεγάλες είσφορές υπέρ διαφόρων Ταμείων (ΠΑΤΕΝΤΙΝΟ) και άλλους είσαγωγικούς δασμούς και τέλη. Έτσι προστατεύονται σε Ικανοποιητικό βαθμό και οι παραγωγοί της και η βιομηχανία της, ενώ παράλληλα επιτυγχάνει εύρύτατες έξαγωγές.

Αυτό που καταφέβνει σήμερα η 'Ιταλία παρὰ τα μεγάλα και μόνιμα έλλείμματά της, είναι δυνατόν να το επιτύχουμε και μεις πολύ σύντομα και πολύ άνετώτερα, αφού έμεις και σήμερα ακόμα έχομε Ισοζύγιο παραγωγής και καταναλώσεως κι' ακόμα και περισεύματα, έστω και μικρα. Τώρα χρειάζεται όμως προγραμματισμός και σύντομη προσπάθεια. Πιστεύουμε ακόμη ότι και στον τομέα του κόστους μπορούμε σύντομα να επιτύχουμε πολλά και να γίνουμε ανταγωνιστικοί, ενώ παράλληλα έχομε και το πλεονέκτημα της άσύγκριτα καλλίτερης ποιότητας του άγνου, φυσικού έλαιολάδου μας, σε σχέση με τα έλαιόλαδα των άλλων χωρών. Η αντίληψη λοιπόν ότι η έλαιοπαραγωγή μας μπορεί ν' αποτελέσει άληθινό χρυσωρυχείο για τη χώρα μας δεν είναι έξω από τα πράγματα.

Γενικά όμως σήμερα και για ένα διάστημα ακόμα, η κατάσταση του Ισοζυγίου μας παραγωγής και καταναλώσεως, νομίζουμε ότι επιβάλλει, η έξαγωγή έλαιολάδου, να τελεί και

ποιοτικά και ποσοτικά υπό τον έλεγχο του Κράτους, ώστε να μη διαταράσσεται ή έσωτερική αγορά και κατανάλωσις.

Στὸ θέμα τῆς ἐξαγωγῆς, οἱ διάφοροι παράγοντες ἔχουν διαφορετικές και συχνὰ διαμετρικὰ ἀντίθετες ἀπόψεις. Ἐτσι οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοί, ζητοῦν ἐλευθερία τῶν ἐξαγωγῶν ἐλαιολάδου, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἐκάστοτε μέγεθος τῆς ἐσοδείας, ἐνῶ σύγχρονα ζητοῦν τὴν ἀπαγόρευσι τῆς εἰσαγωγῆς και κυκλοφορίας σπορελαίων καθὼς και τῆς κυκλοφορίας κρατικοῦ μίγματος σπορελαίου - ἐλαιολάδου. Ἡ ἀποψη αὕτη εἶναι κάπως ἀντιφατική. Ἀπόλυτος ἐλευθερία στὴν ἐξαγωγή ἐλαιολάδου, σήμερα τούλάχιστον, θὰ μπορούσε νὰ ναι πολὺ ἐπικίνδυνη γιὰ τὸ εὐρὺ καταναλωτικὸ μας κοινό. Κι' ἐδῶ ἔχουμε μιὰ περίπτωση ποὺ ὁ παράγων, ἐσωτερικὴ κατανάλωσις, πρέπει νὰ λαμβάνεται σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν, και ἀσκεῖ τὴν ἐπιρροή του στὴ χάραξη τῆς ἐν γένει ἐλαϊκῆς πολιτικῆς. Ἡ ἐλευθερία ἐξαγωγῆς, θὰ μπορούσε νὰ δημιουργήσει ἔλλειψη στὴν ἐσωτερικὴ ἀγορά, μὲ ἀποτέλεσμα ἢ τὴν ὕψωσι τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαιολάδου στὸ ἐσωτερικὸ σὲ ἀπαράδεκτα ἐπίπεδα, ἢ τὴν κάλυψη τοῦ κενοῦ μὲ εἰσαγωγή

σπορελαίων, πράγμα ὅμως τὸ ὁποῖο ἀποκρούουν οἱ Γεωργικοὶ συνεταιρισμοί.

Οἱ ἐξαγωγεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ζητᾶν και αὐτοὶ πλήρη ἐλευθερία στὴν ἐξαγωγή, ὄχι μόνο τοῦ φυσικοῦ ἀλλὰ και κάθε ἄλλης κατηγορίας και σὲ κάθε τύπο συσκευασίας, πράγματα πολὺ πιὸ ἐπικίνδυνα σήμερα, γιατί ὁδηγοῦν ἐκτὸς τῶν ἄλλων και στὴν δυσφήμιση τοῦ ἐλαιολάδου μας στὸ ἐξωτερικό.

Οἱ κρατικὲς ὑπηρεσίαι ἐξάλλου (ὑπουργεῖο Γεωργίας και ἀγορανομικὲς ὑπηρεσίαι) υἱοθετοῦν τὸν κρατικὸν ἔλεγχο, ποσοτικὸν και ποιοτικόν, στὶς ἐξαγωγές, ἐπιμένουν ὅμως και στὴν συνέχισι τῆς εἰσαγωγῆς σπορελαίων και στὴν κυκλοφορία τοῦ κρατικοῦ μίγματος, πράγμα ἀσύμφορον και ἀπαράδεκτον και γιὰ τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν και γιὰ τὴν υγείαν ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ και ὄχι ἀναγκαῖον, γιατί τὸ ἰσοζύγιον παραγωγῆς και ἐσωτερικῆς καταναλώσεως ἂν δὲν ἐπιτρέπει ἀκόμα ἀπόλυτον ἐλευθερίαν ἐξαγωγῶν, ἐπιτρέπει ὅμως νὰ τρέφεται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τὸ δικόν του γνήσιον ἐλαιόλαδον και ὄχι μὲ τὰ διάφορα ξένα σπορέλαια.

